

Okänd härstamning

Flera av våra hästar har okänd eller oregistrerad härstamning. Våren 2024 gäller detta de hästar och ponnyer som omnämns i detta dokument.

Irländska hästar och ponnyer med okänd eller oregistrerad stam

- (Attyrory) Dianne
- My Clogheen Lady (Adelle)
- (Eden) Lilly

Det är vanligt att hästar och ponnyer från Irland med okänd härstamning har inslag av connemara (den inhemska ponnyen), draught (ett irländskt kallblod), hunter (en korsning mellan draught och fullblod), irländsk sporthäst (en häst med inslag av draught, hunter och europeiska varmblodiga ridhästar), cob (en lite grövre typ som ofta används till körning) eller tinker (en skäckfärgad lite grövre typ som ofta används till körning).

I Irland finns flera områden som är allmänningar, områden på landsbygden som inte har en privat ägare. På dessa marker är det fritt att släppa sina hästar, ponnyer, åsnor och korsningar. De hästar och ponnyer som föds på allmänningarna kan sakna stamtavla då det ibland är oklart vilken hingst som är pappa.

Allmänning i Irland

En annan anledning till att vissa irländska ponnyer saknar stamtavla är att det är billigare för uppfödaren att registrera ponnyen hos ett annat avelsförbund än connemaraförbundet. Det innebär att även renrasiga connemaror kan bli registrerade i ett annat förbund och då som utan stam.

Att connemaror registreras med okänd härstamning kan också bero på att säljarna noterat att vissa utländska köpare betalar mer för en duktig hopponny med okänd stam än en duktig hoppare med registrerad connemarastam. Vid försäljning kan det därför vara mer lukrativt att sälja ponny utan stam. Detta tillvägagångssätt kommer nog att minska då det sedan flera år är EU-krav på att alla hästar och ponnyer ska chipmärkas. Så om en häst eller ponny en gång har registrerats med stamtavla ska det vara svårare att förlora kunskapen om en stam.

Adelle

Adelle är ett exempel på en irländsk ponny med okänd stam.

Dianne

Diannes prefix Attyrory tyder på att hon har koppling till [Attyrory Horses](#). Detta företag säljer hästar och ponnyer, varav flertalet har sålts till både svenska ridskolor och privatryttare.

Lilly

Lilly är ett exempel på en irländsk ponny med okänd stam. Hon är registrerad i Leisure Horse Irlands register. Där kan alla hästdjur med okänd stam registreras, det vill säga även åsnor.

Övriga ponnyer

Skälen till att ponnyer från andra länder saknar stam är ungefär desamma som för de irländska ponnyerna. Utöver ovan nämnda skäl så kan stamtavla saknas exempelvis på grund av att en hingst av misstag råkat betäcka ett sto, att det kan finnas flera potentiella möjliga färder eller för att den som har sålt ponnyn av någon anledning har missat att förmedla stammen. Våren 2024 har klubben dessa ponnyer utan stamtavla

- Good Question (Lillan)
- Linette
- Yroll

Skäckar: Good Question (Lillan) och Linette

Lillan och Linette är båda skäckfärgade. Denna färg är vanligare hos ponnyer än varmlodiga ridhästar (halvblod). Detta kan förklaras med att skäck inte är en accepterad färg hos de flesta europeiska varmlodiga ridhäststavelserförbund. Skäckanlag kan dock ändå uppstå inom dessa raser. Exempelvis har den kända F-linjen som härstammar från Furioso xx fuxanlag med stora vita tecken och bukfläck. Om en häst ur den linjen korsas med en annan linje med mycket vita tecken kan en skäck födas, för definitionen av en skäck är en häst med en flera vita fläckar på kroppen. Om exempelvis två fuxlinjer med mycket vita tecken korsas kan avkomman bli en rödskäck. Mer om F-linjen finns att läsa i Ackes och Lekis stamtavlor.

Flertalet ponnystamböcker tillåter skäck. Det handlar exempelvis om islandshästen och shetlandsponnyn, men även gotlandsruss.

Det finns flera olika skäckfärger, såsom brunblacksskäck (Linette), svartbrunsskäck (Lillan), svartskäck (svartvit), brunskäck (brunvit), rödskäck (fux och vit) och skimmelskäck (en avblekbar skäck som ljusnar i fält, vilket ger intrycket av en skäck).

Komet – exempel på rödskäck

Ursprungliga raser: Linette och Yroll

Linette är en fjordkorsning. Fjordingar är en inhemsk norsk häst som tidigare användes i jords- och skogsbruket. Numer används fjordhästen också till ridning. Fjordhästen räknas som en ras som är nära släkt med ursprungshästen tarpanen och przewalskihästen – den enda nu levande äkta vilda hästrasen. [Här](#) finns mer att läsa om rasen.

Även Yroll har nära släktskap med urhästen. Hans utseende tyder på att han antingen har fjordblod eller konikblod i sig. [Konik](#) är en polsk ponnyras som härstammar från tarpanen. Yroll har likt fjordingar och konik en ål på ryggen, ett arv från urhästraser.

Korsningsponnyer, welsh partbred och ridponnyer

Vanliga ponnyraser är exempelvis connemara, new forest, welsh och welsh mountain. Alla ponnyer med registrerad stamtavla är dock inte renrasiga. Det kan handla om korsningsponnyer, ponnyer där föräldrarna tillhör olika raser. En korsningsponny kan ha en känd eller okänd stam.

Ett annat exempel är welsh partbred, som är en ponny eller häst med minst 25 procent registrerad welsh, welsh cob eller welsh mountain i sig. Sådana hästar och ponnyer kan registreras som korsning eller welsh partbred och i vissa fall även som ridponny.

Ett tredje exempel är ridponnyer. Vad är då skillnaden mellan en korsningsponny kontra en ridponny? Den senare har en registrerad stam och har inslag av engelskt fullblod eller arabiskt fullblod. Utöver det ska en svensk ridponny ha inslag av connemara, new forest, russ, welsh eller welsh mountain. Målet med ridponnyaveln är att skapa en tävlingsponny av varmblodig ridhästtyp. Inom ridponnyaveln kan en mindre storhäst godkännas för avel. Den svenska ridponnyaveln har vuxit fram dels från inhemska korsningsponnyer med fullblods- och arabblod, dels från europeiska ridponnyer främst med de raser som nämns ovan.

Komet, ponnyen vars bild används i detta dokument för att illustrera rödskäck, var registrerad som korsningsponny då ridponnyaveln inte ännu hade startat när han föddes 1987. Komet var en korsning mellan fullblod (pappan) och welsh mountain-arab

(mamman). När han föddes hade uppfödaren kunnat registrera honom som en welsh partbred i stället för korsningsponny, då han hade 25 procent welsh mountain i stammen. Hade Komet fötts drygt tio år senare hade han kunnat registreras som en ridponny då hans far godkändes för svensk ridponnyavel och då hans moderne ligger till grund för en majoritet av den europeiska ridponnyaveln.